

Čís. 16444.

I. Ak výrobca tovaru nepochybné prejavil vôľu, že tovar má byť v detailnom obchode predávaný ako značkový tovar za ním určenú jednotnú cenu, dopúšťa sa nekalej súťaže obchodník, ktorý ho v detailnom obchode ponúka za nižšiu cenu.

II. Pojem značkového tovaru.*)

(Rozh. z 23. októbra 1937, Rv III 172/37.)

Žalujúce grémium obchodníctva prednieslo v žalobe, že žalovaný, obchodník s miešaným tovarom, dopúšťa sa nekalej súťaže podľa § 1 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. tým, že ponúka a predáva výrobky v žalobe podrobne uvedené, ktoré sú t. zv. značkovým tovarom, pod jednotnou cenou, určenou pre detailný obchod výrobcami týchto výrobkov, a týmže spôsobom láka pre seba zákazníkov, hoci sa aj zvláštnym reverzom vyslovne zaviazal, že bude určenú cenu zachovávať. Žalobou domáhalo sa žalujúce grémium toho, aby žalovaný zaviazaný bol pod pokutou 5.000 Kč, aby sa zdržoval spomenutého závadného konania. Žalovaný bránil sa proti žalobe tým, že cena dotyčných výrobkov je premrštená, že len pomáhal konzumentom k primeranej levnejšej cene, a krome toho, že mu zástupcovia výrobcov na to oprávnení dovolili predávať dotyčne výrobky pod cenu podľa jeho vlastnej kalkulácie.

Súd prvej stolice žalobe čiastočne vyhovel tak, že žalovanému uložil, aby sa spomenutého závadného konania zdržoval, v časti týkajúcej sa uloženia peňažnej pokuty žalobu zamietol. Odvolací súd jeho rozsudok zmenil a žalobu celkom zamietol. Z dôvodov: predávanie značkového tovaru pod cenou, ktorá je výrobcom na obale vyznačená, nie je už samo o sebe závadné so stanoviska dobrých mravov súťaže. Závadným sa stáva takáto činnosť len pri určitých zavržiteľných okolnostiach alebo ak bola prevádzaná zo zavržiteľného motívu. Závadne by konal súťažiteľ, ktorý by si tovar značkový podľudne alebo nekalým spôsobom zadovážil a potom ho predával pod stanovenou cenou s úmyslom, aby tak docielil zvýšeného odbytu. Takáto činnosť bola by v podstate neprístojným lákaním konzumentov, ak by sa v nich tým vzbudzovať mala mylná domnienka, že súťažiteľ predáva aj všetky ostatné potreby či väčšinu týchto taktiež za nižšie ceny, než ostatní súťažitelia. Žalujúca strana však ani netvrdila, tým menej dokázala, že by sa bol žalovaný dopustil nejakého takého lákania, ktoré by priečilo dobrým mravom, a nemožno ani dôvodne uzatvárať, že by jeho konanie bolo malo účel vzbudiť mylnú domnienku, že predáva lacnejšie ako iní súťažitelia. Keď výpoveďou svedkyne Lujzy K. pokladá odvolací súd za zistené, že žalovaný predával aj iný tovar lacnejšie ako iní súťažitelia, podľa výpovedi svedkyne V. dokonca všetok ostatný tovar lacnejšie ako iní obchodníci s miešaným tovarom. Výpovedi svedkyne V., ktorá je prostá žena z ľudu, treba rozumieť tak, že žalovaný predával za nižšie ceny, než iní obchodníci, nielen tovar znač-

*) Porov.: Úr. sb. č. 2048 (III), Sb. n. s. č. 11004, 11537, 14909.

kový, ktorý predstavuje len veľmi nepatrný úsek t. zv. miešaného tovaru, ale aj ostatné predmety dennej potreby, ktoré svedkyňa u žalovaného nakupuje. Ak šlo tedy žalovanému skutočne o snížovanie cien životných potrieb, ako z výpovedi menovaných svedkýň sa dá právom usudzovať, nemožno pokladať jeho konanie za závadné so stanoviska dobrých mravov súťaže. Tým menej so stanoviska zákazníctva, ktoré tu prichádza taktiež v úvahu, lebo zákon proti nekalej súťaži má chrániť aj ich oprávnené záujmy. Opačný názor znamenal by ochromovať zlevňovací proces aj všetku podnikavosť a pomáhať často nespravедlivým ziskom. Ustanovenie § 1 zákona proti nekalej súťaži nemožno podľa úmyslu zákonodárcu použiť ako nástroj proti zlevňovacej akcii (viď Skála: Nekalá súťaž, str. 89—90). Nerozhodné je, či obchodná kalkulácia žalovaného spočívala na nižšej režii ako sám tvrdí, či že spokojil sa s menším ziskom, ináče podľa jeho tvrdenia slušným, či počítal s tým, že pri nižších cenách dosiahne zvýšeného odbytu. Nerozhodné je pri zistenom stave veci, či sa žalovaný zaviazal reverzom voči výrobcom zachovávať predajné ceny, ako tvrdí žalujúca strana, alebo či si vyhradil výslovne voči týmto či veľkoobchodníkom predávať značkový tovar podľa svojej vlastnej obchodnej kalkulácie. Keďže zo zisteného skutkového stavu odvolací súd nepokladal za dokázané, že by žalovaný bol konal takým spôsobom, ktorý by jeho konanie činil zavržiteľným so stanoviska dobrých mravov súťaže, žalobu celkom zamietol.

N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacie súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie.

D ô v o d y:

Pre posúdenie otázky, či sa ponúkanie pod cenou prieči dobrým mravom súťaže, je dôležité len, či ide o značkový tovar, ktorého pojem bude ďalej vysvetlený, či výrobca mal v úmysle zaviesť jednotnú cenu a či zákazníci vedeli o jeho úmysle.

Ponúkanie pod cenou nemusí byť mimo toho spojené s innou činnosťou, z ktorej sa dá usudzovať na zavržiteľný motív, lebo zavržiteľné je samé konanie pri predpokladoch v predošlom odstavci opísaných.

Značkovým tovarom rozumie sa tovar, ktorý výrobca (továrnik) uvádza do obchodu zpravidla v stále rovnakom druhu, jakosti, označení, zovňajšej úprave a pod rovnakou pevnou cenou, za ktorú obchodníctvo tovar zpravidla všade rovnako ponúka a predáva bez ohľadu na miesto predaja alebo osobu predavača. Tovar zpravidla je opatrený aj svojou zvláštnou značkou (zvl. príznačným zovňajším označením).

Je tedy rozhodné, že v ý r o b c a kladie váhu na to a tiež sa o to stará, aby v detaile nešla cena jeho výrobku pod určitú minimálnu hranicu.

Obchodník, ktorý takýto tovar prevezme do predaja, je povinný zachovávať cenu výrobcom stanovenú. Netreba ho zaviazat' na to reverzom. Postačí, keď táto cena je označená priamo na tovare samom resp. na jeho obale, v ktorom sa kupujúcemu vydáva.

Predpokládajúc, že tieto ceny sú zpravidla v detaile zachovávané, dosahuje obchodník, ktorý tovar ponúka pod cenou, nespravedlivého nárastu proti iným solidným súťažiteľom.

Treba mať na mysli, že u tzv. značkového tovaru nie je obchodník — či grosista, či detailista — pánom predajnej ceny. Tým je len výrobca sám a len tomu prislúcha cenou disponovať.

Na presnom zachovaní určitej ceny je slúčené viac záujmov, a to nielen výrobou samého, ale aj obchodu a konzumentstva. Tých všetkých poškodzuje ponúkanie pod cenou — výrobou preto, že ten v dôsledku toho stratí záujem na ďalšej výrobe alebo aspoň udržiavaní jakosti tovaru, čo ide aj na úkor konzumentov, u ktorých sa vžilo presvedčenie, že značkový tovar vždy a všade dostanú v rovnakom obsahu, jakosti a za rovnakú cenu.

Námietka, že cena tovaru je premrštená a že treba pomôcť konzumentovi k levnejšej cene, je pravidelne výmluvou a prostriedkom k zakrytiu nekalého súťažného úmyslu: odviesť zákazníctvo vo väčšom rozsahu konkurencii, získať na jej úkor zvýšený odbyt.

Pri voľnej súťaži nie je odôvodnená obava z premrštených cien, lebo nič nebráni konkurencii, aby dala do obehu tovar vlastnej výroby a značky a podobnej jakosti za levnejšie ceny. S tým výrobca, určivší minimálnu cenu, musí vo vlastnom záujme tiež počítať.

Pokiaľ sa v konkrétnom prípade žalovaný odvoláva na vl. nar. č. 27/1934 a č. 227/1935 Sb. z. a n., treba podotnúť, že cit. ustanovenia zakazujú v podstate bezdôvodné zdražovanie (§ 1), bezdôvodné zvyšovanie cien (bod 1, § 2) zrejme so zreteľom na devalvačný zákon č. 25/1934 Sb. z. a n. O taký prípad tu nejde, lebo žalovaný sám udáva, že ceny sa od r. 1922 nezmenily.

Odvolací súd preto mylne posúdil spornú otázku, keď bez ďalšieho dokazovania zamietol žalobu, keď sa pri tom odvoláva na Skálov komentár, prehliada, že ten istý spisovateľ v otázke, ktorá je predmetom sporu, vyslovil názor, súhlasný so stanoviskom tu vyloženým vo svojom článku, uverejnenom v časopise Soutěž a tvorba II., str. 25 a násl.

Podľa toho, čo bolo uvedené, bude úlohou odvolacieho súdu zistiť

1. či ide v konkrétnom prípade o značkový tovar, lebo k zisteniu toho nestačí zistenie súdu I. stolice, prevzaté odvolacím súdom, že »označené výrobky prichádzajú do detailného obchodu v obaloch, na ktorých je už výrobcom vyznačená cena tovaru podľa množstva v balíku obsiahnutého«,

2. či výrobcovia dotýčaných tovarov v spore označených nepochybne prejavili vôľu, aby v detaile neboly výrobky predávané pod určenou cenou.

Na túto vôľu možno usudzovať z ceny na obaloch vytlačenej a že tieto ceny sú pravidelne, hoci nie bez výnimiek v detailnom obchode zachovávané.

V tomto ohľade je treba všimnúť si obrany žalovaného, že zástupcovia výrobcov na to oprávnení, dovolili mu predávať tovar i pod cenou podľa vlastnej kalkulácie, lebo z toho by sa dalo vyvodiť, že sami výrobcovia nemajú záujmu na zachovaní cien. Pravda že ne-

stačil by súhlas obchodníka-grosistu, ktorý nie je na to zmocnený, aby žalovanému ako svojmu zákazníkovi také povolenie dal, lebo tým by sa sám dopúšťal nekalej súťaže (porov. rozh. Sb. n. s. č. 11537).

Z týchto dôvodov bolo treba napadnutý rozsudok podľa § 543 Osp. rozviazať, lebo Najvyšší súd nemohol pre nedostatok potrebného zistenia konečne rozhodnúť.

Treba dodať, že uloženie peňažitej pokuty — hoci bez číselného označenia — nemá miesta v rozsudku, vyhovujúcom zdržovacej žalobe z dôvodov, uvedených v rozh. Úr. sb. č. 2681.

Čís. 16445.

Zľahčovania podľa § 10 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. môže sa dopustiť aj nesúťažiteľ.

K skutkovej podstate odst. 1 § 10 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. stačí, že učineny údaj nebol objektívne pravdivý.

(Rozh. z 23. októbra 1937, Rv III 692/37.)

Žalobník predniesol v žalobe, že je v meste Ž. zástupcom automobilovej továrne »P.«; dňa 20. apríla 1936 predal osobný automobil Rajmundovi A. a jeho manželke Alžbete A. v K., ktorých pri predaji uistil, že voz je skoro úplne nový; voz mal byť dodaný do 8 dní. — Dňa 21. apríla 1936 prišiel k Rajmundovi A. I. žalovaný, ktorý je v meste Z. zástupcom automobilovej továrne »T.« a už viac ráz sa snažil predáť mu automobil, a keď počul, že kúpil od žalobníka voz, povedal mu, že dotýčny voz nie úplne nový, a sľúbil mu, že obstará o voze informáciu od II. žalovaného, ktorý je v meste Ž. zástupcom automobilovej továrne »T.« — Dňa 22. apríla 1936 telegraficky sdělil Rajmundovi A., že podľa sdelenie II. žalovaného ide o voz, ktorý bol už niekoľko týždňov v provoze, sľúbil, že mu o tom predloží aj list II. žalovaného, a nahováral ho, aby na tomto základe kúpu voza stornoval. — Dňa 28. apríla 1936 predložil sľúbený list II. žalovaného Alžbete A. a nahováral ju, aby odišla za manželom, ktorý šiel pre voz do Ž., a zabránila prevzatiu voza. Rajmund A. však toho dňa voz prevzal. — Žalobou domáhal sa žalobník rozsudkového výroku, že žalovaní povinní sú zdržať sa klamaní a odlákavania žalobníkových zákazníkov a povinní sú zaplatiť mu solídárne náhradu za utrpené príkorie 2.000 Kč. — I. žalovaný bránil sa tým, že voči Rajmundovi A. len vyslovil domnienku, že voz nemôže byť úplne nový, keď ho kúpil za cenu o mnoho nižšiu, než aká je vyznačená v katalogu, a že informáciu od II. žalovaného obstaral Rajmundovi A. na jeho žiadosť z ochoty a dobromyseľne. II. žalovaný namietal tiež, že nie je súťažiteľom žalobníka, lebo bydlisko Rajmunda A (mesto K) leží mimo jeho rayonu, tak že by ani v prípade predaja voza tomuto jeho továrnou »T.« žiadnu províziu nedostal.

Oba nižšie súdy žalobu zamietly. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozsudku uviedol najmä, že nešlo o konanie proti dobrým mravom súťaže, lebo nie je dokázané, že by I. žalovaný bol mal